

U Phan u long u wei na ki jingthung ba donkam tam ha West Khasi Hills District bad kumjuh ruh ha ka jylla Meghalaya hi baroh kawei. U dei u jingthung ba iaid iew bha ha baroh ki saw aiom jong u snem. Hynrei wat la u long uba iaid iew bad u ba donkam eh, ka jingpynmih phan na ka jylla jong ngi kam pat lah ban pyndap ia ka jingdawa kaba ngi ki nongshong shnong ka jylla ngi dawa. Namar kata ka daw ka don ka lad ia ngi khamtam eh hangne ha West khasi hills District ban shim ia ka kabu ban pyndap ia kane ka jingduna da ka ba rep kham bun bad ha aiom bapher bapher. Ka West Khasi Hills ka dei ka district ka ba kysai bha na ka bynta ban thung phan namar ba ka don ka jinglong ka suinbneng bad ka khyndew kaba iadei eh na ka bynta une u jingthung.

Ka rukom thung phan kaba kham bha na ka bynta ki nongrep ha West Khasi Hills District:

U symbai: U symbai udei ban long uba bha bad bad dei ban thied na ki jaka ba thikna bad ba lah ban shaniah kum na ki office sorkar (DHO, CPRS, Shillong bad kiwei kiwei). Ia u symbai dei ban bujli thymmai man la ka 3-4 snem namar ba u symbai uba la buh pateng bun snem, u long uba la sniew bad u don ruh ki khniang bad ki khniangjingpang. Dei namar kata ka daw, um long shuh uba bit ban thung. Ki jait phan kiba thymmai kum U Kufri Jyoti, Kufri Megha, Kufri Giriraj lah ban ioh na Central Potato Research Station (CPRS) kaba don ha 5 Mer, Upper Shillong.

Ka jingheh ki symbai ban thung: Don ar jait ki symbai ba lah ban thung kat kum ka jingheh jong ki. Ki

symbai ba heh ki dei ban khia kumba 30 gram haduh 50 gram bad ki dei ban don 3 ne 4 tylli ki shylluit khmat. Don kam kum ba 35 quintal u symbai heh na ka bynta ban thung ha ka shi Hectare ka jaka. Ki symbai bar it pat ki dei ban khia 30 gram haduh 40 gram bad na ka bynta ban thung ha ka shi Hectare ka jaka, donkam kumba 25 quintal.

Ka por thung: Ia u phan lyiur dei ban thung naduh u bnai February haduh ki taiew ba ar u bnai March, katba ia u phan synrai pat dei ban thung naduh ka taiew khatduh u bnai August haduh ka taiew nyngkong u bnai September.

Ka jingai sboh: Don ar jait ki sboh kiba ngi lah ban ai, kawei ka dei ka sboh mariang kum ka sboh eit masi, bad kaba ar pat ka dei ka sboh dawai.

1. Ka sboh eit masi: Ia kane ka jait sboh dei ban ai kumba 10-15 ton na ka bynta ka shi hectare ka jaka rep phan. Dei ban ai ha ki nur ba la pynkhreh na ka bynta ban thung.

2. Ka sboh dawai: Donkam kumba 130 Kg ka Urea (sboh mluh), 750 Kg ka SSP (ka sboh dpei) bad 100 Kg ka MOP (sboh mluh rong saw) na ka bynta ka shi hectare ka jaka thung phan. Ia ka urea dei ban ai ar sien, ha ka por thung

(65 Kg) bad ka por kara khyndew (65 Kg). Na ka bynta ka rukom thung phan ha Meghalaya ha kaba la ju thung ha ki nur ba heh kumba shi meter ka jingiar bad 5 meter ka jingjrong, donkam kumba 65 gram ka Urea, 375 gram ka SSP bad 50 gram ka MOP ha ka shi nur ha ka por thung. Kumba 65 gram ka urea dei ban ai biang ha ka por kara khyndew.

Ka Rukom Thung: Ia u phan dei ban thung ha ha ki nur ba la shna. Ki nur ki dei ban heh kumba shi phut shi teng ka jingiar. Ha kawei ka nur dei ban thung tang shi lain u phan. Ka jing jngai ka wei ka nur bad kawei pat ka dei ban long 50 cm lane 20 inshi. Ka jingjngai u wei u jing thung sha u wei pat ha poh nur ka dei ban long 8 haduh 10 inshi. Lada dei ki symbai ba rit, ka jingjngai na u wei u jingthung sha u wei pat ka dei ban long tang kumba 6 inshi lane shiteng phut.

Hadien ba la shna ia ki nur ban thung, ai ia ka sboh dawai, nangta sa ka sboh eit masi bad khatduh eh sa buh u symbai phan. Ym dei ban ailad ba ka sboh dawai kan ia bit bad u symbai. Ynda la dep thung, dei ban tap ia ki symbai da ka khyndew. Wat ju pyndonkam ia ki symbai kiba la mong khnang ban iada na ki khniang jingpang ba kin ioh rung sha poh u symbai.

Jingthiew nuit, jingai khyndew:

Ka long kaba donkam ban thiew nuit ha ka por ba biang. Kane ka pynbha ia u jingthung ban heh ban san bad ka iarap ban ioh ia u phan ba bha. Ka jingthiew nuit dei ban leh ha shuwa ban ai khyndew.

Ka jingai khyndew ka long kaba donkam bha ha ka rep phan. Haba u phan u la jrong kumba 4 haduh 6 inshi ka jingjrong, dei ban ai khyndew noh. Dei ban ai pahuh bha ka khyndew. Ka jingai khyndew ka ai jingmyntoi ha ki ar bynta, kaba nyngkong ka pynmih kham bun tylli ki phan kiba bha bad kaba ar pat ka pynduna ia ka jingshah pynjot ha ki khniang.

Dei ban sumar ia ki jingthung da kaba peit bad khmih bniah ia ki. Dei ban weng ia ki jingthung kiba tlot bad kiba don jingpang kum ka jingpang iap iong, jingmih rong, jingsti, jingtlor ki sla bad kiwei kiwei.

Ka jingkeit/ Jingtih ia u phan:

Ha shuwa ban tih ia u phan ha khyndew, dei ban ot shuwa ia u dieng bad ki sla na trai. Ia kane dei ban leh ynda u phan u la sdang san pura (ha u bnai june). Ia ki bynta ba la khet dei ban weng noh na lyngkha khnang ban lait ka jingwan ki khniang. Ka jingket ia u dieng ka long kaba bha eh khamtam na ka bynta u phan symbai.

Ka jingtih ia u phan dei ban leh 15 sngi hadien ba la dep ot ia u dieng ban ailad ia u phan uba don ha khyndew ba un eh ka snep. Ka jingtih ia u phan dei ban leh ha por shit sngi ne por shai sngi. Baroh ki phan kiba mong bad pyut dei ban jied bad buh ha kawei ka jaka bad dei ban pyniakhlad na kito kiba dang bha.

Ka jingiada na ki khniang bad ki jingpang:

1. *Niangkhung:* Synreit ia ki sla ba dang lung da ka Chloropyriphos (Dusban/ Danuban). ia kane ka dawai dei ban khleh 2.5 mL ha ka shi liter ka um.

2. *Jinpangiapiiong:* Ban iada ia kane ka jingpang, dei ban thung da ki symbai kiba lah ban ialeh pyrshah ia ka jingpang kum u Kufri Giriraj, Kufri Jyoti bad u Kufri Megha. Ban pynduna ia ka jingpang, synreit ia ki jingthung da ka dawai Mancozeb (2 gram ha ka shi liter ka um) ha man la ka 8 sngi huduh ba u jingthung un da heh pura. Ia ka dawai mancozeb dei ban ai 15 sngi hadien ba la synreit ia ka dawai Ridomil (2.5 gram ha ka shi liter ka um). Ia ka Ridomil dei ban ai ym palat ia ka ar sien.

La lum bad wad jingtip da:

Mawjam Makdoh, SMS (Horticulture)

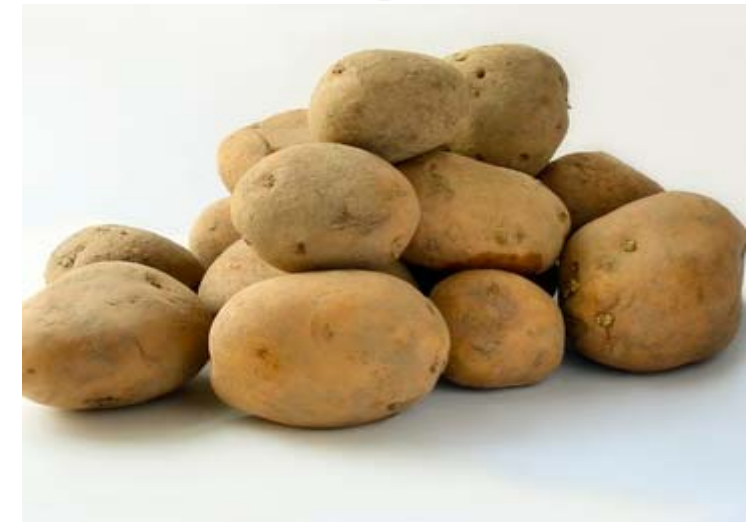
La Pynmih da:

Programme Coordinator,
KVK West Khasi Hills,
Nongshillong, Meghalaya

Na ka bynta ka jingtip ba kham bniah, ia kynduh ia ki officers ka KVK, West Khasi Hills.

UPHAN

Ki Jinghikai kumno ban thung khambha

KRISHI VIGYAN KENDRA, WEST KHASI
HILLS

NONGSHILLONG, P.O. NONGSTOIN MEGHALAYA-
793119